

ב"ה

פסח שני

הטענה ל"אָחַר"

ידוע פתגם כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר¹, שענינו של "פסח שני" הוא - להורות שלעולם אין מקרה אבוד, כי תמיד יכולים לתקן את עניני העבר שהיו באופן בלתי רצוי.

ועל דרך זה מובן בנוגע לעניננו:

כאשר מתבוננים אודות אופן ההנהגה דאתמול, וכללות ההנהגה בעבר, ורואים שישנם ענינים מסויימים שבהם לא היתה ההנהגה באופן המתאים להוראה האמורה לעיל - צריכים לדעת שאין זה מקרה אבוד, אלא ישנה אפשרות לתקן את העבר

והנה, מאחר שהוא שמע את הפתגם הנזכר לעיל מכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו - הרי לכל לראש מכוונים הדברים אליו, שהוא יכול וצריך לתקן את עניני העבר. זאת אומרת: אין לו לחשוב שהדברים נאמרו בנוגע לכלל ישראל, בנוגע לציבור כולו וכיוצא בזה - כי היות שהוא שמע זאת, הנה אף על פי שהכוונה היא אמנם גם בנוגע לכלל ישראל ולציבור כולו, הרי לכל לראש מכוונים הדברים אליו!

והנה, כאשר מדובר אודות ההוראה שלמדים מ"פסח שני" בנוגע לתיקון עניני העבר - מובן, שהתנאי בדבר הוא - שירגיש שהנהגתו בעבר היתה באופן בלתי רצוי, וירצה לתקן זאת.

---

¹ היום יום ע' נג.

וכפי שמסופר בתורה שכללות הענין ד"פסח שני" לא בא בתור "הצעה" של משה רבינו, אלא לאחרי הטענה של אותם אנשים שלא יכלו להקריב את הפסח במועדו, שהם טענו למשה רבינו "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל", היינו, שהם הרגישו וידעו שמעמדם ומצבם אינו כדבעי, ורצו לתקן זאת.

ורק על ידי זה שהדבר היה נוגע להם כו' - זכו שעל ידם תאמר הפרשה ד"פסח שני", היינו, שתביעתם ("למה נגרע") נתקבלה, וניתנה להם אפשרות לתקן את עניני העבר - שזהו כללות הענין ד"פסח שני".

ובזה רואים את גדלותו של יהודי:

אפילו כאשר הוא נמצא במעמד ומצב בלתי רצוי – אף על פי כן, הרי הוא בא בטענה ותביעה "למה נגרע", וסוף כל סוף מתקבלת טענתו ותביעתו!

דהנה, לכאורה אינו מובן: כיצד יכלו אותם אנשים לבוא בטענה "למה נגרע" - הרי הם ידעו שמעמדם ומצבם הוא באופן דהיפך הטהרה, ובפרט שהדבר היה באשמתם - "לכם"!?!

אלא טעם הדבר הוא - מאחר שהם "יהודים", הרי כל הענינים שאינם כדבעי הינם דברים חיצוניים בלבד, ואינם פועלים שינוי כלל בעצם מציאותם. ומאחר שמצד עצם מציאותם הם בתכלית העילוי - לכן טוענים הם "למה נגרע".

אבל לאידך - בהכרח שידע וירגיש זאת, ויבוא בטענה ותביעה "למה נגרע" - שאז ניתנת לו האפשרות לתקן את עניני העבר.

זאת אומרת: כשם שבנוגע ללימוד התורה הרי "לא הביישן למד", כמו כן מובן בנוגע לענין התשובה (כי כל הענינים נלקחים מתורה, וכמאמר "אסתכל באורייתא וברא עלמא") - שאין לו להתבייש כו', אלא הוא צריך לדרוש ולתבוע שברצונו לתקן את עניני העבר, כי "למה נגרע גו'", ואז מקבלים את טענתו ונותנים לו את האפשרות לתקן את עניני העבר.

האמור לעיל (שדרושה הטענה "למה נגרע") קשור גם עם פרק רביעי דפרקי אבות שלומדים בשבת זו - ששם² מובא מאמרו של "אלישע בן אבויה".

---

² משנה כ.

והביאור בזה:

אודות "אלישע בן אבויה" מסופר בגמרא³, שיצא לתרבות רעה, היות ששמע "בת קול" שאמרה "שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר".

ולכאורה אינו מובן: כיצד יכולים לבוא אליו בטענות - כאשר אומרים "שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר"!!

וידוע הביאור בזה, שלמרות ששמע "בת קול" שאמרה "שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר" - היה צריך להשתדל לעשות תשובה, ולבוא בטענה ותביעה "למה נגרע", ובודאי שאם היה משתדל בעשיית תשובה באופן ד"דחק ונכנס", היתה תשובתו מתקבלת, למרות ה"בת קול" שאמרה "שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר".

ועל דרך מאמר רבותינו ז"ל "כל מה שאומר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא" - היינו, למרות שהוא "בעל הבית", ולכן "כל מה שאומר לך בעל הבית עשה", אף על פי כן, כאשר בעל הבית אומר לו "צא" - אינו צריך לשמוע בקולו.

ועל דרך זה מובן בנוגע לעניננו: למרות ש"אֲחֶר" שמע "בת קול" שאמרה "שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר", לא היה צריך לשמוע ל"בת קול" זו, מאחר שהקב"ה עצמו כתב בתורתו את הכלל ש"כל מה שאומר לך בעל הבית עשה חוץ מצא", ולכן אינו צריך לשמוע ל"בת קול" האומרת לו לצאת מגבול הקדושה ("שובו בנים שובבים חוץ מאֲחֶר").

וזוהי הטענה אודות "אֲחֶר" - מדוע שמע ל"בת קול", ולא ניסה להשתדל לעשות תשובה, כי אם היה משתדל בדבר, והיה תובע "למה נגרע" - היו סוף כל סוף מקבלים את תשובתו וכפי שרואים בפועל שסוף כל סוף נפעל תיקונו של "אֲחֶר" על ידי ר' מאיר ור' יוחנן⁴.

וזוהי ההוראה הנלמדת מי"ד באייר - "פסח שני":

כאשר יהודי רואה שהנהגתו בעבר היתה באופן בלתי רצוי, הנה לא זו בלבד שבכחו ויכלתו לשנות את הנהגתו בהוה ובעתיד, אלא בכחו ויכלתו לתקן גם את עניני העבר.

³ חגיגה סו, א. ירושלמי שם פ"ב ה"א.

⁴ ראה חגיגה שם, ב. ירושלמי שם.

וזאת - כאשר הוא בא בתביעה וטענה "למה נגרע", בידעו שמצד עצם מציאותו הרי הוא בתכלית העילוי. ואז הרי הוא זוכה שתנתן על ידו פרשה חדשה - פרשת "פסח שני", היינו, שניתנת לו אפשרות לתקן את העבר.

קטע משיחת ש"פ אמור, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ב ח"ג ע' 1426.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה